

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 120 Lei
Pe jumătate
de an . . . 60 Lei
Exemplarul . . . 3 Lei

INSERTIUNI
și reclame după învoială

ROMÂNUL

REDACȚIA
și
ADMINISTRAȚIA
ARAD,
Strada Mețianu No. 1
Tip. „Erdélyi Hirlap.”

Republicanii.

Denigrarea partidului național-tărănesc, de către cel liberal, nu închează. Nici măcar acum când este perfect dovedit că politica acestui partid — altădată denunțată că este în serviciul streinilor prin faptul că chiamă în țară capital stein, pentru o mai intensă exploatare a bogățiilor ei și pentru refacerea valutei noastre, a Căilor ferate și a tuturor instituțiilor de interes administrativ și economic, ruinate de politica economică a partidului liberal, — a fost și este aceia care va înlesni refacerea, nu numai economică, dar și morală a țării. Căci moralul public este în funcție de situația economică a cetățenilor. Nu mi-ai putea imagina o țară cu administrație perfectă, cu funcționari cinstiți, justiție dreaptă, codrii fără hoji, temniți fără locațari, ministri cinstiți și cu cetățeni nemulțumiți din cauza sărăciei. Sărăcia duce la neglijență, la luarea de mită și furul banului public; judecătorul nemulțumit de soarta sa, și, pe deasupra, amenințat mereu de superiorul politic, va fi încercat, respectul proprietății nu va fi recunoscut, codrii și drumurile vor fi năpădite de hoji și ucigași, imoralitatea în floare.

Liberalii fiind mereu la guvern și urmând o politică economică care servea interesele instituțiilor lor bancare, ignorând acele ale țării, au calificat pe național-tărăniști ca trădători când aceștia s-au pronunțat împotriva politicii prin noi înșine și au cerut să se recurgă la concursul capitalului strein.

Astăzi, guvernul liberal, nu pentru a salva țara din situația economică dezastruoasă în care se găsește ei, pentru a-și consolida situația sa la putere, pentru a-și prelungi agonia, pentru a-și împinge în timp sfârșitul inevitabil, se milogeste pe la foți factorii economici streini, recunoscând că numai politica urmată de partidul național-tărănesc ar putea să-i asigure o ședere la guvern. Dar, a adopta politica unui partid după ce ai făcut experiențe, aproape un deceniu, pe spinarea statului, în cadrul politicii ce fu adoptat, înseamnă, pur și simplu, a fura.

Partidul național-tărănesc a anunțat, prin programul său, prin cuvântările rostite de fruntașii săi dela tribuna parlamentului și în adunări publice, că va înlesni canalizarea capitalului strein în țară, va stabili valoarea noastră, va prevedea prin banca de emisiune a țării cu capitaluri necesare instituțiilor economice Românești, fără să uite, și pe acelea din provinciile alipite cum s'a făcut până acum, va îndrepta situația funcționăriei, dându-i stabilitate, siguranță și posibilitate de trai, se va îngriji de forța de apărare a țării provăzându-o cu echipament și armament, va lua măsuri ca impozitele să fie în bun raport cu venitele contribuabililor și mai presus de toate, prin intronarea dreptății, legalității și printr-o guvernare cinstită, va asigura cetățenilor țării exercițiu nestânjenit a drepturilor politice.

Și acest partid, care s'a dovedit a fi întotdeauna sincer, cinstit și devotat față de așezarea monarhică și față de familia regală, este astăzi acuzat de republicanism. Această ocară îi vine tocmai dela aceia cari, în situații neprielnice lor în viața politică, n'au ezitat să amenințe cu revoluție și detronare pe cel mai mare Rege ce l'au avut vreodată Români.

Se mai poate ca liberalii să nu înțeleagă prin republicanismul, cu care acuză, numai decât republicanismul cu decapitare de

regi și alegeri de președinți (cum își închipuia I. I. C. Brătianu odă. Vezi «Dreptatea» din 30. Nov. 927, articolul «Dicționarul») ci pe acela care — în altă ordine de idei — supune guvernamentele intereselor tuturor, populațiunea exercitând suveranitatea, în cadrele monarhiei și a legilor votate de aleșii săi, iar nu de aleșii hoților de urne și de baionete. Dacă introducerea, legalității și dreptății, echilibrarea situației economice a țării, purificarea vieții publice, eliberarea oamenilor cinstiți din închisori, țapi ispășitori ai regimului, și închiderea în tranșele a țâhharilor cari se

plimbă nestânjeniți în automobile și locuiesc în palate plăcite cu bani însușiți din vistieria statului, dacă o aranjare cinstită a situației funcționarilor publici, dacă prevederea amănunțită a celor necesare, dacă scăderea impozitelor cari apasă atât de greu asupra locuitorilor țării, dacă a fi guvernarea cinstită, credincioși intereselor țării și devotați Regelui înseamnă, după concepția liberală, a fi republicani, atunci partidul național-tărănesc și toți aceia cari luptăm sub steagul său:

«Suntem republicani!»

I. TRANSYLVANU.

Guvernul — să plece!

Campania de răsturnare a guvernului a început. Mari adunări pe tot cuprinsul țării: la Craiova, Pitești, Brăila, R. Sărat, Maramureș etc.

Guvernul este virtual — căzut. Rămâne numai să se îndeplinească formalitățile înmormântării sale. Și până atunci însă — poate fi vorba de câteva săptămâni numai — trebuie lupta dusă înainte cu țările și îndârjire.

Semnămul l'a dat președintele partidului nostru: D. IULIU MANIU, care la o ședință a comitetului de direcție a partidului național-tărănesc a făcut foarte importante declarațiuni, a căror precizie, energie și hotărâre rece nu mai lasă nici un fel de iluziune guvernului asupra soartei proprii. Dsa este încredințat că nemulțumirea și mizeria sunt estăzi așa de mari în țară încât dacă partidul național-tărănesc nu ia imediat și categoric conducerea și canalizarea acestor nemulțumiri, țara poate fi expusă unor turburări primeidiioase.

Amenințarea guvernului

In privința grozăvelilor partidului liberal care, pentru a mai da curaj partizanilor terorizați de propria lor slăbiciune, anunță că nici o întrunire nu se va ține fără prealabila

învoire a guvernului. D. MANIU a spus că asemenea lamentabile amenințări pot provoca cel mult hazul. Partidul național-tărănesc își va ține adunările la datele hotărâte CU SAU FĂRĂ ÎNVOIREA GUVERNULUI.

Căci dacă opoziția este prin excelență legalistă, aceasta nu înseamnă că ea trebuie să contunde legalismul cu naivitatea, și să se prezinte cu codul acolo unde guvernul vine cu toporul.

Cum va decurge campania?

În cursul vacanței de sărbători, d. Maniu care a verificat toate comitetele județene din Ardeal, a avut prilejul să constate excelentul spirit ofensiv care domnește în aceste organizații.

Marile adunări populare, au fost fixate precum urmează: 29 Ianuarie la Iași, cu organizațiile din Moldova, Basarabia și Bucovina; 5 Februarie la Făgăraș în sudul Ardealului; 12 Februarie la Craiova, cu organizațiile din Banat și Oltenia; 19 Februarie la Cluj, cu restul Ardealului, Crișana și Maramureșul; 26 Februarie la București, cu Muntenia și Dobrogea; 4 Martie la Alba Iulia, cu întreaga țară.

Dascălii nostri vechi.

Ne facem o datorie demnă când răsfoind paginile unui apropiat trecut, scoatem în relief figura vrednică și blândă a dascălului din tinuturile noastre de dincoace de Carpați evidențând activitatea și meritele acestui modest muncitor al românismului transilvănean. În adevăr, fără mult efort, el era doar acea vie putere ce ținu înghițit și alătea veacuri națiunea noastră, care, în sfârșit, avu curajul să dispue asupra destinului său proclamându-se liberă la Alba Iulia, în 1918. Vlaga plină de înțelepciune și abnegație a dascălului transilvănean a fost întotdeauna un prilej norocos pentru a se ajunge la felul de mult fixat de noi. Și dacă admitem, că satele noastre românești au fost cărmuite de preot și dascăl, cel din urmă având misiunea cea mai grea de împliniți, căci trebuia să fie filtrul culturii pentru națiunea sa ce îi sorbea cu atâta sete și încredere cuvintele rostite, este firesc a-i recunoaște în realitate meritul său în împlinirea unității noastre de neam.

Spiritul în care crescuse el poporul său a provenit din sentimentele sale bogate de iubire de neam și isvoră din dorința de a-și vedea scos neamul de sub jugul ce-l împiase atâta amar de vreme până la umilinta de sclav și la o viață vulgară de animal muncit.

Pe vremuri turburi când prostia în răsvrătirea ei sadică se manifestase atât de frecvent între murii parlamentului ungar, das

cămul român a fost la înălțimea chemării sale ca român, prin atitudinea și sufletul său. Grijele națiunii sale i-au adus sufletul într-o mișcare de larg avânt și într-o înmăntare plină de nădejde.

Alături de inimoșii păstori ai ortodoxiei noastre dascălul ardelean își lua din plin partea sa în educarea națională. Erau doar singurele elemente știutoare de carte în mijlocul unei mase care și aștepta învierea. Astfel, ei erau și conducătorii și slătuiorii sinceri ai poporului românesc de dincoace. Și din aceasta slujbă ce o aveau, de multe ori trebuia să dea luptă cu misionarii inocenți și bărlitori ai neamului slăpân, cari veneau să smulgă și să nărue credința noastră în viitor.

Dotat cu însușiri de adevărat părinte al poporului ce îl împrejmuia, era și un vrednic conducător al intereselor politice. Luptele date fără timiditate au stârnit în sufletul unui popor osândit la trudă slugarnică curajul cu care îl vedem mai târziu manifestându-se în timpuri istorice în apărarea limbii, credinței și dalinelor sale. Trudit, năcăjit, persecutat și despoiat, poporul își găsi în dascălul său pe binevoitorul și ospitalul slătuior. Acesta îl lumină și îl slătui când bietul țărănu se poticni în micile sale daravere publice de împănatele legi maghiare. Știa acest popor că în durerea de care suferea și din care se împărțășea și dascălul său numai acesta îl poate scăpa și îndrepta pe calea dreaptă, pen-

Alegerile pentru consiliul județean.

Pe ziua de 31. Ianuarie oara 10. a. m. este convocat comitetul județean și candidații de pe lista național-tărănistă în vederea alegerilor pentru consiliul județean, cari vor avea loc în ziua de 20. Februarie a. c. Consfătuirea acesta va avea loc în casele președintelui nostru: D. Dr. Ștefan C. Pop din Strada Unirei.

Suntem convinși, că lupta care se va duce cu ocaziunea acestor alegeri va fi cea mai frumoasă, cea mai dărză într-o afirmarea drepturilor cetățenești, un ultim examen de conștiință cetățenească, o afirmare îndârjită a sanctității votului exprimat, pe care nu-l va putea mai mult fura nici o putere din lume.

Frații noștri sunt hotărâți ași apăra votul lor cu prețul vieții de va fi nevoie, căci comedia jucată de ani de zile nimeni nu mai este învoit de a o suferi.

De acea avertizăm de pe acum toată

lumea ca să se abțină de fărădelegi ori volnicii. Vorba aia: unde dai și unde creapă — are să privească pe fiecare. Nu vom tolera nici o fărădelege ori sălnicie. De acea avertizăm de pe acum toate forurile administrative, deosebi notarii, ca să nu continue jocul urât la, care s'au pretat până acum: de călăi a drepturilor cetățenești, căci nu va întârzia mult timp și vor trebui să de seamă de faptele lor.

Ce privește magistratura, credem că acei 5. contra cărora s'a făcut denunț și cad deci sub suspiciune binemotivată, — nu vor mai figura ca președinți de secții, iar ceilalți rămân ce au fost: pavăza legii și dispozițiilor ei.

Aceste alegeri, sub regimul decadentei liberale și a rezistenței celei mai dârze cetățenești, trebuie să fie o pildă vie a apărării drepturilor constințite de lege.

Ministerul Domeniilor și agriculturii vinde rezervele de pământ ale statului din județul Arad.

Zilnic se prezintă țărani la redacție întrebându-ne cu un fel de amărăciune desmădelede sufletească descurajare și scâră, dacă este adevărat că rezervele de pământ ale Statului cari rezerve s'au lăsat înainte de-a fi satisfăcuți toți cei îndreptățiți la reforma agrară, cari rezerve s'au făcut așa că totul să fie stabilit de comisia locală s'a tot micșorat mărindu-se în schimb rezerva Statului, care apoi a ajuns la speculație, se scoate la vânzare?

Ori cine este azi în plăcută situație de a cumpăra pământ în criza aceasta groaznică decât tot numai aceia bogătași din comune sau intelectuali înbogățiți după războiu. În modul acesta să lucră chiar contrariu dispozițiilor legii reformei agrare, care s'a făcut pentru a se da celui nevoiaș pământ pentru a trăi și a nu mai fi rob la baroni și la grofi. Ministerul domeniilor face în felul acesta o mare greșală de neierat față de țărani nevoioși, dela șes și față de cea dela munte cari cu toate că sunt îndreptățiți de a primi pământ, totuși n'au primit fiindcă n'au fost luați pe tablourile de improprietărire din diferite motive nebazate, din vina comisiei locale, iară apel contra hațărării comisiei locale n'au făcut, fiind ei analfabeți, însă notarul fiind un minoritar, n-a

afișat tabloul la Primărie aprobat de judecătoria deocol, de unde s'ar fi putut convinge țărani, ca ei au rămas afară din tablou. Acuma ar fi timpul ca Ministerul Domeniilor prin organele sale din județe să repare aceste greșeli, dând ordine să se întocmească tablouri suplimentare pentru toți cei îndreptățiți și cari n'au primit pământ ca să li s'a dea lor din aceste rezerve sau să se colonizeze cei îndreptățiți dela munte, dându-li-se un lot suficient din care se poată trăi, nu cum s'a făcut cu coloniștii de până acuma, cărora li s'a dat un lot numai de 7 jugăre pământ rău, ca să rămână rezerve spre a fi vândute acum bogătașilor.

Oare prin dispozițiunea aceasta a Ministerului Domeniilor nu se dă un argument mai mult optanților unguri în procesul care-l duc în contra noastră la Geneva?

Țăranul român e condamnat de guvernele, cari s'au perândat la cărma țării ca să rămână tot slugă la străini și se vina câte de 20—30 băeți dela 10 ani în sus ca să înție de servitori la șvabi și unguri pentru a-și câștiga hrana de toate zilele. Mi se rupea inima de durere văzând aceste cete de suferinzi, cari în Românie-Mare au luat tojagul iobăgiei pela străini cari ne sfidează. Nimeni nu se interesează de acești me-

lucă numai acesta s'a coborât în mijlocul masei celor suferinzi.

Între astfel de împrejurări acești păzitori ai păturii noastre țărănești au știut întotdeauna opune mentalității străine logica implacabilă a cinstei și abnegațiunii cu care au înțeles să-și servească neamul. Acestei cinste și abnegațiuni se poate mulțumi faptul, că firea orgolioasă iar nu odată și insinuantă, de câte ori ghiarele unui șovinism turanic se căzneau să convertească și să ispitească pe bărbații de seamă din tabera noastră, au fost răspinse cu scâră. De multe ori amenințați a-și «trage consecințele lipsei de patriotism», acești paznici cu mândrie rosteau în fața judecării: sunt dascăl român!

D'acă apoi ieși ura și multele persecuțiuni din partea ungarilor pentru «dascălul valah». (Oláh tanító.)

Sentimentele nobile de cari erau stăpâniți dascălii români redau icoana fidelă a unui trecut, în care ei își aveau rolul preconcept de soarta națiunii lor căreia aparțineau.

Toată activitatea lor era consacrată națiunii. Și în munca rodnică plină de avânt, sunt cazuri, când a trebuit să se ia de piept cu legile sbârilitului cocoșat, vehementul dușman al «valahilor», preconizatului ministru al instrucției publice. Figura lui, azi ne apare ca o mălucă, palidă și stearsă dar care înțea nici azi nu perdu nimic din logica-i absurdă și iremediabilă-i ură pentru rasa «va-

lahă». Dacă nu l-ați recunoscut, vi-l amintesc. E Apponyi! El era, cel ce la auzul glasului românesc scoase sabia din teacă pentru a ne «lăia limba», și-și scutura zorzoanele unor merite de neînduplecabil și inconciliabil maghiar. Gândul îi sbura mereu spre școlile noastre confesionale având înțea de a le desbina de biserică etalizându-le, drept încercare de desnaționalizare în ultimul deceniu de domnie asupra «valahimeii». Ursita însă a fost mai recunosătoare pentru noi.

Statul ungar credea că prin salturi orbitice de legislațiune, după 1860, va putea face o națiune să incline spre alte orizonturi, mai favorabile celor de unire națională. Faptul că în acest scop, a dat ființă multor școli normale de stat, a fost primul pas pentru a atrage pe români la școlile maghiare. Tendința de a smulge pe dascăl din biserică, dintre poporeni săi și a rupe firele de frăție ce îi legară p'aceștia, a fost bine precugetată. Inchipuți-vă reîntorcându-vă câte un băețandru român dela școala normală de stat maghiară unde crescând într-un mediu absolut străin căpătase și își însușise gesturi tipice rasei turanice! Acesta ar fi fost să fie învățătorul român al lui Apponyi.

Și inchipuți-vă p'acești dascăli străini de strana bisericii învățând pe copiii ciobanilor noștri cântări de pe pusele maghiare și comunicând cu ei într-o românească pocită, pestriță și uitată! Ar însemna să pro-

norociți numai atunci când e vorba să meargă la Armată, să facă alegeri și se plateasca birurile. Sărman neam românesc obidit, credem că odată cu înfăptuirea Idealului Național vor răsări zile mai bune și pentru tine mare ne este durerea, văzând că idealul s'a spulberat, însă tu ai rămas tot bățjocorit și amilit acum de frații tăi.

CINEMEMATOGRAFUL ELISABETA.

azi 22 Ianuarie

FEMEEA și DRACUL

Reprezențațiile încep la orele 5 7 și 9

Nrul 5—1928.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul delegeț executor Jud. re-gesc, prin aceasta public, că în urma decisu-lui Judecătoriai Rurale Nădlac No. 1150—1927 și G: 1629—1927 în favoarea lui Niesz Eugen, reprezentat prin Dr. Al. Fântănar pentru 10.000 Lei capital și accesorii se defige termen de licitație pe ziua de 25 Ianuarie 1928, ora 3 p. m. în Nădlac No. 1550, unde se vor vinde la licitație publică: 4 buc. porci de 1 an, 10 m m. grâu.

Toată această avere mobilă s'a prețuit în sumă de 16.000 Lei.

Nădlac, la 9 Ianuarie 1928.

Executor: D. FEIER m. p. Pentru conformitate Impiegat: Indiscifrabil.

Văpsirea hainelor, Aburizarea paltoanelor de plus. Curățirea paltoanelor de Blană la

HOSZPODAR

A R A D, Strada Stroiescu no. 13. Totacolo se primește și ucenici.

Nrul 4—1928.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul delegeț executor Jud. re-gesc, prin aceasta public, că în urma decisu-lui Judecătoriai Urbane Arad No. 601—1927 și G: 902—1927 în favoarea Firmei «Gerő și Radó», reprezentat prin Dr. Al. Fântănar, pentru suma de 3910 Lei capital și accesorii se defige termen de licitație pe ziua de 27 Ianuarie 1928, ora 3 p. m. în Nădlac sub No. 403, unde se vor vinde la licitație publică: 1. Aranjamentul de prăvălie (culturi și stelașuri). 2. 2 buc. masini de cusut și mai multe mărfuri de prăvălie (art. de col-niale.)

Toată aceasta avere mobilă s'a prețuit în sumă de 6570 Lei.

Nădlac, la 9 Ianuarie 1928.

Executor: D. FEIER m. p. Pentru conformitate Impiegat: Indiscifrabil.

fanăm mândria și gloria valoroșilor dascăli confesionali dacă am afirma că am avut și d'aceștia. Nu vrem aceasta. «Cozi de topor au fost și vor mai fi.»

Ceace ne preocupă este dascălul confesional. Prin el ne-am impus vloga coeziunii noastre și am străbătut victorioși veacurile. Farmecul limbii și al cântecului românesc se strecura în sufletul de frate și alinta durerea ce storcea lacrimi la auzul lor.

Pulsul unui sentiment nu încetase, nici după cele mai mari sacrificii a ungarilor, căci am avut doctori harnici și vigilenți: dascălimea conștiință și trează.

Dacă am putea rezuma activitatea lor numai la înființarea de coruri, societăți culturale și biblioteci ar fi de ajuns pentru a le mulțumi dar au făcut mai mult, și astfel nici istoria nu va putea avea cuvinte suficiente pentru comemorarea lor. Frământarea izolată a creierului în binele unei națiuni și sacrificiul unei întregi vieți numai în acest scop trebuie răsplătită din belșug. Ei cari au cutreerat satele în miez de noapte pentru a trimbița ideea unirii, căci lor le-a revenit această mândră misiune, merită recunoștința întregii națiuni! Mulți dintre ei au plătit și cu sânge această funie și mulți foarte mulți sunt azi, cari zac uitați în cimitirele satelor lor. Poate o modestă cruce putrezită le mai este semnul unei vieți sacrificate în binele românismului.

Găsesc deci la timp și demnă fapta dacă

Scrisoare din Cluj

Pe întinsul provinciei de aci, ard, pu-tin, candele închinăte vieții spirituale. Miș-carea culturală, și-a rupt firul unei drepte înaintări, acolo, unde s'a împodit, pentru un rost cu definitivă închegare, sufletul ro-mănesc, cu un singur mănunchi de viață, varie și policromă.

Preocupările de ordin imediat actual și nevoile de orânduiri sociale proaspete, au împins în spre periferiile vieții publice, tin-tele, spre cari, ca spre cea mai desăvârșită formă a existenței, trebuie să țintească, to-tuși, o societate. Arta și literile.

Ni se imbie această constatare, în nevoia, de a legitima scrisul meu aci, vorbind de lucrurile pururi frumoase, dragi mereu suflet-ului omeneș.

În nevoia mea de a scri așa, se ames-tecă și trebuința pe care o simt, de a mă lega spiritualicește încă de orașul în care am purtat modest tribul de suflet, la rândul meu, pentru acea candelă a năzuirilor ome-nești, care va trebui alimentată mereu, și pentru zilele ce vor veni odată; mai rodnice și cu o viață mai prețioasă în înflăcășarea ei spirituală.

Dar, căutându-mi azi, în acest decor de Heidelberg și cu tremăt ceva mai intens al revărsărilor sufletești, un drum nou, mă opresc la constatarea care se imbie tuturor. Deși purtați în curentul aceleiași văltoiri, aci, ca și pe valea Mureșului, ce departe ne simțim uneori...

E în fiecare oraș, mai mult sau mai pu-tin, un val de lumină... ritmul însă care să le animeze pe toate în aceeași direcție, lipsește. Or, acest ritm e necesar, pentru noua viață culturală, și el trebuie realizat printr'un contact sufleteș mai strâns și mai intens între intelectuali din diversele cen-tre sociale ale acestei provincii.

În linia unei atari noi cerințe, întiripez aceste rânduri: o mică misivă orașului meu drag, dintr'un centru, de viațuțe identice și idealuri comune.

Ceace face orașul acesta accesibil su-fletului românesc e desigur nota omenească a frumosului arhitectural. În butul unor as-pecte de modernism sec și trivial. Clujul, păstrează, mult din înflăcășarea lui veche. Patina de medievală celate, pentru ochiul care știe să vadă, oferă lucruri de bun simț, din care se degajază sufletul vremi-lor apuse.

Poate, numai Sibiu, mai rezervă con-temporaneității, atâtea vestigii de artă, curată și simplă, așa cum ea însuflețea fiecare colț

în Capitala noastră s'ar ridica un monument în memoria dascălilor ardeleni.

Și fiindcă am schițat trecutul calități-lor lor, găsim de nimerit a încuraja noua dascălime a satelor, să continue munca pe urmele vechilor dascăli, rămânând în mai departe prieteni, povățuitori și apărători ai gloatei țărănești. Statul român, când a me-glijat să mențină cântul bisericesc pe bu-zele dascălului, a realizat un punct al lai-mosului ministru Apponyi și a rupt adevă-rata legătură a școlii cu biserică. Dacă nu mai suntem prietenii electivității dască-lilor, apoi suntem și aslăzi propagatorii prin-cipiului, că dascălul să rămâie și pe mai departe cantorul bisericii. Simpla asistare la serviciul divin fără a prealuda pe Dumnezeu prin cântări, din partea lui, dă exemplu rău, fără a mai vorbi de absență.

Aduceți-vă mereu aminte de dascălii ve-chi, de marele eveniment la care au contri-buit atât de mult și veți înțelege că și de acum înainte, fie că suntem tineri, mai avem nevoie de dascăli buni, cu atragere de ini-mă și iubire către popor. Înțelepciunea cu care au purces cei de ieri să fie și a celor de mâine intru binele comunității, al țării și al întregului neam.

Iar lor, celor ce nu mai sunt, să le închinăm, de câte ori ne vin aminte, câte-va clipe în amintirea și spre lauda lor.

PUTICIU P.

de oraș, și nutrea orice muritor de rând, odinioară.

Printre zidurile străine se agită, aci, tu-multuoasă, o viață românească. O observi, desigur nu prin geamurile slăbănate și fir-mele distruse de eroii unor credințe sterile. O observi, dacă știi să-ți pleci urechea de-asupra văltoirii, și îți îndrepti atenția în spre adâncurile care tac, și în liniștea că-roră se deapănă, munca și efortul romă-nesc.

În atmosfera de germinație sufletească, a muncii spirituale, în care nu încep în-demnuri profane, de ură, ci numai nevoi de pliniri și de creație, se aruncă semința de rod a culturii românești.

Remarc prezența unui curent de gâmp-dire din ce în ce mai spontan și mai cura-jos, al unor tineri, care deși poate nu e încă format deplin, e totuși aci; chemare a vremii și — sub judecata istoriei. E kinere-tul, mic la număr, ce-i drept pe care nu l-a lărat curentul barbar în spre fund și care încă nu e auzit. Dar munca ce des-fășură, e cu atât mai valoroasă.

Și ca pe o insulă luminoasă, ne oprim la școala de bele-arte. Iarși un mănunchiu de tineri, pentru cari culoarea și lutul, sunt îndreptare pe căile sufletescului ce se cere mereu realizat și vesnic.

Ar trebui, desigur, să dau o amploare, cu mai multă precizie de amănunț vieții spirituale de aci.

Deocamdată, punându-mi numai teza, le-gitimându-o prin repețita nevoie a unei con-tact sufleteș dintre diversele nuclee de cul-tură, voi reveni, cu insistența, pe care, im-portanța chestiunii, o comportă.

TIBERIU VUJA.

APOLLO

azi 22 Ianuarie

PATI și PATACHON

Rep. incepe la orele 5, 7 și 9

URANIA

22—25 Ianuarie.

HOTELUL GRAND

Rep. incepe la orele 5, 7 și 9

Angajăm

locțiitor de șef pentru
prăvălie, vânzător și
incasatori de bani, pentru vânzarea
în rate a mașinelor „Singer” firma

„SINGER” Bourne & Co.

De vânzare

un Taur frumos (Simental)
de 2 ani la Mitru Anghel
(Vereș) Șimandul de sus jud. Arad.

Iosif Muzzay

ARAD, vis-a-vis cu teatrul

Lista de prețuri de toamnă și iarnă

Haine pentru școlari	— — —	1600
Haine bărbătești lână curată	— — —	1750
Haine bărbătești culori de modă	— — —	2450
Haine vânete și negre la. calit.	— — —	2750
Pardisiu de toamnă	— — —	1950
Ulster dublo la. calit.	— — —	2450
Palton negru de iarnă cu guler de lână	— — —	2650
Raglan Fregoli	— — —	2200
Pardisiu de gumă	— — —	850
Palton de piele la. calit. în toate culorile	— — —	4600

! Croitorie după măsură !
Mare magazin de postăvârle

Citiți și răspândiți

ziarul „Românul”

Informațiuni.

— DOMNII cari sunt în posesiunea lis-telor de subscripție de acțiuni pentru zia-rul «Dreptatea» ori acei domni cari doresc a iscăli acțiuni pentru ziarul «Dreptatea» sunt rugați a trimite listele ori declarații-nile lor dimpreună cu costul acțiunilor D-lui Ioan Chera casierul organizației noastre județene Arad, Piața Luther No. 3.

— DIN CHIȘINEU-CRIȘ ni se scrie că mai mulți membrii a casinei locale au cerut eliminarea din sânul lor a «deputatului» li-beral Dr. Al. Lazar, disqualificat din o cauză de onoare avută cu D. Dehelean din Ze-rind.

— D. I. RADUCANU a făcut un amă-nunțit raport despre rezultatul călătoriei sale D-lui Iuliu Maniu.

— SIGURANȚA STATULUI a aflat de bine, contrar tuturor legilor și uzanțelor, de a confisca o scrisoare trimisă de d. Mi-haiu Popoviciu din Paris președintelui nos-tru: D. Iuliu Maniu.

— D. MIHAIU POPOVICIU deputat, fruntașul partidului național-țărănesc, ca-re după cum se știe, de mai multă vreme este în Paris, între alte notabilități, cari trăiesc în Capitala Franței, a fost primit în audiență particulară și de d. Briand, ministru de externe a mării noastre prietene și aliate: Franța.

— D. I. RADUCANU senator, fruntașul partidului național-țărănesc și călătoria sa prin Germania și Austria, a fost primit în o lungă audiență de președintele băncii de emisiune germane, apoi reținut la dejun. Cu înapoierea sa în Țară d. I. Răducanu a adus cu sine, — cum afirmă ziarele — im-portante documente referitoare la comen-zile efectuate de părintele Dr. I. Lupaș, ca ministru al sănătății publice în guvernul ge-neralului Averescu, făcute în contul sume-lor de reparațiuni ce ne compete dela Ger-mania, și despre cari comenzi s'a vorbit a-tăta în ultimul timp, ca făcute în cantitate cu mult mai mare decât trebuințele reale ale Țării cereau.

— D. NICOLAE IORGA la 10 Februa-rie pleacă la Paris pentru a ține cursu-rile sale obișnuite la Sorbona. D-Sa la ale-gerile parțiale candidează pentru un loc în Camera la Ismail, unde partidul național-țărănesc, cu care d. N. Iorga este în alianță politică, îi susține candidatura, iar cel li-beral nu pune contra-candidat din motivele unei eșuări sigure și rușinoase a lor.

— «DREPTATEA» oficiosul partidul na-țional-țărănesc din Capitală apare tot mai cenzurat. Semne bune, se grăbesc oamenii în meseria lor de călăi ai presei, căci acuși nu o vor mai putea exercita!

— D. Dr. LUPU a rămas fără parti-zani. Toate «organizațiile» sale, cari se re-duceau la câțiva prietini creduli, l'au pă-răsit scârbiți de toată lipsă de bun simț a drului Lupu, convingându-se că toată «ac-țiunea» lui de «regenerare» a ideii țărăniste s'a redus la aranjarea situației sale pe-sonale, cea ce i-a și succes. Dr. Lupu n'are alt drum decât să se întoarcă și fățiș în partidul liberal a cărui exponent a fost și pe timpul când făcea pe «ministru roșu» și era stigmatizat de liberali de «bolșevic în solda Moscovei», — în soldă da, dar în solda liberalilor.

— D. STELIAN POPESCU, cel mai în-zestral ministru de justiție pentru libe-rali, a dat un ordin circular, prin care op-rește magistratura de la numi pe advocații din Ardeal și Bucovina cu titlul câștigat prin muncă trudnică de: «doctor». Aceste sunt preocupările de căpătenie ale guver-nului liberal, — halal ție — unificare!

— ASOCIAȚIA TINERELOR FETE DIN BANAT vă roagă să luați parte la se-rata, pe care o aranjează în ziua de 23 Ianuarie în sala hotelului Central din Li-pova, sub Înaltul Patronaj al A. S. R. Prin-cipesa Ileana. Începutul la ora 8 seara.

— **Tradiționalul bal al „Reuniunii Femeilor Române din Arad” va fi la 29. Ianuarie în sala mare dela „Crucea Albă”. Doamnele și Dșoarele sunt rugate a se prezenta cu preferință în costum național. Balul atât de reușit din toți anii, neapărat și-n anul acesta va fi unul din cele mai frumoase manifestațiuni naționale.**

— **CONFERINȚELE CERCULUI MEDICAL CULTURAL AL ASTREI.** Cercul medical cultural din Arad și-a început propaganda pentru combaterea boalelor sociale atât la orașe, cât și la sate. În ziua de 15 Ianuarie Dl. Dr. Dumitru Coșma medicul șef al Casei Cercuale a ținut o conferință la școala din Oituz despre apărarea contra tuberculozei. Conferința a fost urmată de proiecțiuni. Dl. Dr. Radu Cornel directorul Spitalului de copii din Arad a ținut o conferință tot în aceea zi la Casa Națională din Pârneava despre îngrijirea copiilor. Conferința la fel a fost urmată de proiecțiuni.

— **DRAMA AMOROASE ÎN CAPITALĂ.** Acum câteva zile o doamnă din București, soția unui inginer italian, a rănit grav cu un pumnal fiica unui colonel, din motivul că domnișoara avu relații de dragoste cu soțul ei. Acum ne vine vestea despre o nouă dramă petrecută în hotelul Athenée Palace din București. Soții Magălea din Craiova cari cea mai mare parte a ernii o petreceau la București, întorcându-se în zori de zi la locuința lor din hotelul sus amintit, s'au certat mai mult timp, când D-na Magălea folosindu-se de o mică absență a soțului ei, s'a sinucis cu un foc de revolver, care i-a perforat intestinele și stomacul. Starea ei este gravă, nu se speră să rămână în viață, — motivele acestui act desperat nu se știu.

— **IN NEW-YORK** au fost executații pe scaunul electric, femeia Snyder cu aman-tul ei Gray, cari au omorât pe soțul celei, dintâi.

— **„REVISTA ECONOMICĂ”** din Sibiu și-a reluat apariția intrând în al XXX. an al existenței sale. Este organul „Solidarității”, asociația institutelor financiare românești din Ardeal. Numărul cel primim se prezintă bine, cu articole economice de actualitate, promițând a deveni un util organ economic pentru Ardeal, lipsa cărui s'a simțit până acum. Direcția o are D. C. Popp, directorul „Albinei”, iar redactarea revistei este pusă sub îngrijirea tânărului avocat al „Albinei”: D. Dr. Mihail Veliciu.

— **DEPUTAȚILOR COMUNIȘTI** din parlamentul francez, 1 la număr, copleșnați pentru agitație comunistă, după vii discuții, cu majoritate impunătoare — un nou succes a guvernului dlui Poincaré — li s'a suspendat dreptul de imunitate, drept urmare eșind dela ședința Camerei franceze au și fost deținuți de organele polițienești și depuși la penitenciar pentru ispășirea pedepselor croite.

— **ZIARELE FRANCEZE** în unanimitate susțin necesitatea unei intervenții a Ligei Națiunilor pentru a pune capăt traficului clandestin de arme în Ungaria. Ziarele constată îndreptățirea protestelor Miciei Înțelegeri în aceasta chestiune. Ziarul socialist „Le Populaire” își exprimă indignarea contra refuzului guvernului maghiar de a îngădui cercetările ziaristilor. Ziarele reproduc articolele presei române în chestiunea aceasta. De altfel guvernele Miciei Înțelegeri vor face un demers comun și energetic contra noilor apucături a neastâmpărașilor noștri vecini: Ungurii.

— **Dr. GRESSLER** ministrul apărării naționale din Germania din motiv de boală și-a înaintat demisia. El este cunoscut organizatorul armatei germane post-belice în caref uncție a stat dela isoalirea păcii până azi.

— **FATĂ ORFANĂ** Română inteligentă care afară de limba natală posedă și limba maghiară, caută loc lângă copil. Adrese cere la Administrația ziarului „Românul”.

— **LOGODNĂ:** D.șoara Valeria Endres Șimand și Ștefan Coroban Arad logodiți.

— **DUNAREA** este în creștere, așa că sunt serioase temeri de inundări.

— **DOMNII** cari sunt în restanță cu abonamentul pe anul trecut sunt rugați ca să trimită costul abonamentului până în ziua de 15 Februarie 1928. În caz contrar suntem nevoiți a sista trimiterea ziarului.

— **O CONTRABANDA CURIOSA.** În una din zilele trecute la acceleratul de Arad, care intră în Țară prin Curticiu, în vagonul de bagaje au sosit 4 cutere cu destinația Timișoara. Autorităților vamale părând suspecte aceste cutere, au purces la desfacerea lor, constatând că sunt pline cu — cartofi. Cuterele au fost expediate în Viena și se crede, că în Ungaria au fost golite de conținutul lor și umplute cu — cartofi.

Nr. G. 3599—3—1927.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

Subsematul esmisul aduc la cunoștința publică, că în urma deciziunii Nr. 2334—1927 a jud. rurală Vinga în favorul J. Steiner din Arad pentru suma de 6060 Lei capital, 12 la sută interese dela 10. Maiu 1927, 1487 Lei cheltuelile deja stabilite și cele ce se vor mai stabili se fixează termen pentru efectuarea licitației pe ziua de: 25 Ianuarie 1928 orele 2 și jum. p. m. la Gara Vinga când și unde se vinde prin licitație obiectele sechestrate și anume: mobilele din cărciumă prețuite în suma de 10060 Lei.
Vinga, la 9. Ianuarie 1928.

Redactor responsabil Dr. Bărbușiu.

Mobile cu plata'n rate, pelângă prețul plățirei în numerar se găsesc în Magazinul GARAI, Piața Avram I. I.

Cassa de Păstrare Civilă din Arad, Societate Anonimă.

Activ	BILANȚ la 31 Decembrie 1927		Pasiv	
Cassa și valute	19,278.463	42,681.413	Capital social	32,250.000
Depuneri la alte bănci	23,402.950		Fond de rezervă	13,794.828
Cambii	400,765.071	433,776.358	Fond de sub. 5000000	7,000.000
Imprumuturi ipotecare	1,751.992		Dotațiuni din acest an L. 2000000	2,061.238
Debitori	4,796.019	260.000	Fond de pensiuine	*22,856.066
Imprumuturi în Cont-curent	26,463.276		Premiul de 10% al obligat cu premiu	33.920
Fondul pt. garantarea scrisor. fonciare		3,077.274	Imprumuturi cedate	100.199
Efecte		14,716.776	Oblig. în circulație	2,272.350
Cointeres. la intr. ind.		708.509	Depuneri spre fructif.: în libele	370,788.401
Imobile		355.780	in cont-curent	30,517.297
Interese restante		1	Cambii reesc. la B. Naț.	4,800.000
Invent. Centr. și 25 suc.			Cupoane neplătite	741.602
			Chiria anticip. a casei	93.590
			Dobânzi și comis. ant.	18,837.673
			Soldul profitului:	
			Report din a. 1926	242.321
			Venit din anul 1927	12,042.692
		495,576.111		12,285.013
			* Cu dot. din acest an Lei 24876.066	495,576.111

Arad, la 12 Ianuarie 1928.

Ferdinand Weissenburger m. p.
director general.

Alexandru Bánfi m. p.
director executiv.

Hans Gantner m. p.
primcontabil cont. aut.

Dir ec ț i u n e a :

Schill, m. p. președinte. **Adelmann**, m. p. vicepreședinte. **Dr. Holló-Hollzinger**, m. p. **Dr. Issekutz**, m. p.
Mandl, m. p. **Nattland**, m. p. **Angele**, m. p. **Dr. Buschmann**, m. p. **Buttinger**, m. p. **Darányi**, m. p. **Gantner**, m. p.
Réthy, m. p. **Seldner**, m. p. **Scherer**, m. p. **Winkler**, m. p.

Comparând bilanțul de față cu registrele principale și secundare l'am găsit în ordine.

Arad, la 17 Ianuarie 1928.

C o m i t e t u l d e s u p r a v e g h e r e :

Iullu Reinhart, m. p. președinte.
contabil autorizat.

Emil Kosztka m. p.
Iullu Szántó m. p.

Adam Minnich m. p.
Iosif Veil m. p.